

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY HÓRA 1 K. 40 F.
NEGYEDÉVRE 4 KORONA, VIDÉKEN: EGY HÓRA 1 KO-
RONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

• POLITIKAI NAPILAP •

FELKÉPÉS SZERKESZTŐ: DR. ERGÉDŐS LOPÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS ERONOVITS
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A németek eddigi zsákmánya Verdunnél 26,500 hadifogoly, 189 ágyu és 232 gépfegyver

A francia ellentámadások a Maastól nyugatra meghiúsultak — A vár északi frontján tüzérségi harcok folytak — Az olaszok lötték Görzöt és a doberdoi fensiket — A törökök nagy győzelme Aden vidékén

Debrecen, március 12.

Verdun körül a helyzet tegnap nem változott. — Az erősség északi arcvonalán és a Woivre-sikon a német tüzérség erőteljes akciót fejt ki, de még nem fejezte be teljesen a gyalogsági támadások kellő előkészítését. A francia lapok az északi fronton *Damloup* vidékén várják az újabb német előretörést; a legközelebbi napok fogják megmutatni, hogy alapos-e ez a föltevésük, a német jelentés egyáltalán semmiféle támpontot nem nyújt arra nézve, hogy az újabb támadás az erődvonaltól mely pontja ellen fog irányulni. Az északnyugati erődvonaltól közelében a franciák heves ellentámadásokkal próbálták megfosztani a németeket a *Holló-erdőben* minap kiküzdött térségtől, de rohamaik megtörték az új német állások szilárdságát. A *Holló-erdő* elvesztése különösen fájdalmasan érinti a franciákat, mint-hogy a németek további előnyomulása erősen veszélyeztetné a champagnei és az argonnei hadseregek Verdunnal való összeköttetését. — Ezért erőszakolják oly makacsul a Maas nyugati partján ellentámadásaikat, amelyek azonban csak véres veszteségeiket növelik. Ezek a véres veszteségek pedig máris nagyok: közel háromszorosára tehető annak, amit a franciák foglyok hátrahagyásával szenvedtek. A német vezérkar ma újból számbaveszi a verduni csatában szerzett zsákmányt, amely közel 27,000 foglyot, köztük 430 tisztet, 189 ágyut és 232 gépfegyvert tesz ki.

Az orosz és a balkáni harctérről a vezérkari jelentések nem közölnek új eseményt. Az olaszok tegnap az Isonzo-vonalat ismét erősebben lötték és hosszabb szünet után megint bombázták Görz városát is. Tüzérségük a karinthiai frontra is kiterjesztette tevékenységét. — A török főhadiszállás az angolok fölött aratott nagy diadalokról számol be, melyeket részint Mezopotámiában, részint Arabia határán vívtak ki.

Mai távirataink a háború eseményeiről itt következnek:

A belga-francia harctér

Berlin, március 12. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a nyugati hadszíntérről:

Neuville-től északkeletre sikeresen robbantottunk aknákat és az aknatölcséreket megszállottuk.

A Maastól nyugatra eső vidéken az ellenség súlyos veszteségei mellett teljesen eredménytelen támadásokat intézett újra állásaink ellen.

A folyótól keletre eső magaslatokon és a Woivre-sikságon a harci tevékenység többekévesebbé heves tüzérségi harcokra szorított.

A Maas-vidéki harcok megkezdése óta kezünkbe jutott foglyok száma és a zsákmány mennyisége, amelyet a február 29-iki és a március 4-iki jelentésekben közöltünk, időközben ismét emelkedett és pedig: sebesületlen foglyokban 430 tisztre és 26,042 főnyi legénységre, zsákmányban pedig 189 ágyura, amelyek között 41 nehéz ágyu van és 232 gépfegyverre.

Oberseptnél a franciák ismételt támadásaiakkal tegnap sem tudták régebbi állásukban lábukat megvetni. Véresen visszavertük őket.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

A németek előnyomulása Damlounál és a Holló-erdőben

Genf, március 12. A Ferry-féle kamarai csoport és Clemenceau szenátusi hívei egyértelműen elismerik a *Damlounál* történt német előnyomulás kikerülhetetlen következményeit. A német tüzérség tüzének erősödését a *Woivre-sikságnak* még a franciák kezén maradt keskeny csikján, valamint a vár magjának tőzszomszédságában fekvő helységeknél, a miről *Joffre* jelentése említést tesz, ennek a heves előretörésnek tulajdonítják.

Ferry képviselőnek a kamarai bizottság tegnapi ülésén kifejtett kritikájához, melyet a Petan tábornok által a Maas partján vezetett

védelem fölött gyakorolt, *Hervé* „Victoire”-ja és más lapok is csatlakoznak. E mellett pánszokodnak az oly súlyos áldozatokkal megszerzett *Holló-erdei állások elvesztése* miatt, amely most, hogy az ellenség kezébe került, *Cumières* környékére komoly veszedelmet jelent.

Clemenceau lapja holnap ismét megjelenik.

Clemenceau lapja az angolok téltlenségéről

Genf, március 12. *Clemenceau* a verduni csata alkalmából a következőket írja: Hadvezetőségünk belátta, hogy *Verdun* nemcsak *Verdun*ben kell megvédeni, hanem az egész fronton. A sok fölösleges fecsegésnek „a csélekvés egységéről” végre már eredményre kellene vezetni! Senkisé nem tudja megérteni, hogy mi minden megfontolás nélkül a tüzes kohóba dobjuk a Maasnál embereinket, míg angol barátaink, akik égnék a harci vágtyól, árkaikban maradnak. Hatalmas angol offenzíva északon, vagy erőteljes angol segítség Verdunnél: egyformán értékes lenne nekünk. A háborúban nem lehet kikeresni az alkalmas pillanatot, hanem meg kell ragadni, ha reánk kényszerítik. Nem is olyan régen tele volt a szívem csodálattal bizonyos tábornokok iránt, akik kijelentették, hogy ebben és ebben a pillanatban támadni fognak. Na, ha erre akarnánk várni, nem volna egyéb szükségünk, csak a németek engedélyére! Most azonban éppen a németek keresték ki az időt és a helyet, amelyet kedvezőnek vélték. Hiába ajánlottuk nekik, hogy halasszák el a dolgot. Most cselekedniük kell, még pedig alaposan! . . . A csodálat amaz államférfiak iránt, akiket mindennek lehet mondani, csak csodálatra méltóknak nem, — azzal a hülye ürügygyel, hogy ezzel használunk legjobban a hazának — ez csak fokozza a tehetlenséget, amely visszhangra kell hogy találjon odakünn a lövészárkokban, azaz a haza védelmében. Ha bizonyos miniszterek hallgatnak volna a szenátus hadügyi bizottságának

URANIA

Keddén
március 13-14.
Irodalmi színház

THERESE

RAQUIN

dráma 3 felvonásban.
Írta ZOLA EMIL.

A főszerepben:
Maria Garai.

Az okos Hilda

böhözat.

Idyll

vígjáték.

Albert esküvője

böhözat.

LEGUJABB

HÁBORÚS HIREK.

Előadások kezdete 5 órakor
mészkelt, 7 és 9
órakor rendez helyiségekkel.
Folytatásig bemenet.

APOLLO

Ma, hétfőn

Előadások 5 és 7 órakor
mészkelt, 9 órakor
rendes helyiségekkel.

Kacsagató vigjáték

ujdonosság!

Suhancok

vígjáték 4 felvonásban.

WANIA,

A LAPPLANDI NŐ

dráma 2 felvonásban.

Leitmericz

természeti felvétel.

intellemeire, akkor Verdunnél és másutt is egészen más volna a helyzet, mint amit most meg kellett értnünk.

Az entente közös haditanácsa

Páris, március 12. (Magyar Távirati Iroda.) A Havas-ügynökség jelenti, hogy a szövetségesek közös haditanácsa vasárnap a francia főhadiszálláson összeül. — A haditanácsban Joffre tábornok fog elnökölni. Angliát Haight tábornok, Olaszországot Porro tábornok, Oroszországot Silinsky tábornok, Belgiumot a belga vezérkar főnöke, végül Szerbiát Pasics ezredes képviseli.

Gallieni lemondása körül

Frankfurt, március 12. A svájci lapok közlik, hogy tegnap Svájcba tévedt a *Petit Journal* egyetlen száma, amely Gallieni hadügyminiszter visszalépését jelezte. A milanoi lapok ezzel szemben párisi tudósítók cáfolatát közlik, amely szerint a hír alaptalan. Gallieni tábornok nem vonul vissza, csak külön küldetésben átmenetileg eltávozik Párisból. A párisi lapoknak a cenzura teljesen lehetetlenné tette, hogy az ügygyel foglalkozzanak.

Genf, március 12. A lyoni *Nouvelliste* arról értesül, hogy a kamara hadügyi bizottsága és Gallieni hadügyminiszter között a *bujkálóról* szóló törvény értelmezése miatt is ellentétek vannak. Ugy látszik, súlyos politikai és katonai nézeteltérések forognak fenn, melyek a polgári és a katonai hatóságok hatáskörének elhatárolását érintik.

Angol hadtáp-hadtest

London, március 12. (Magyar Távirati Iroda.) A tegnapi kiadott hadiparancs olyan hadtest föllállítását rendeli el, amely eltemeti az elesetteket, sáncokat épít és etapp-szolgálatot teljesít.

Aknára futott holland hajó

Rotterdam, március 12. (Magyar Távirati Iroda.) A *Westerdijk* gőzös, amely tegnap érkezett meg az itteni kikötőbe, jelentette, hogy a *Zaandijk* holland gőzös Kentisch-Knooknál aknába ütközött és most a hullámokon hanykolódik.

Leleplezések az angol kormányról

Berlin, március 12. A *Vossische Zeitung* jelenti Amsterdamból: A *Labour Leader* legutóbbi számát egy béke-cikke miatt Angliában elkobozták. A lap azt írja, hogy olyan dolgok kerültek napfényre, amelyek föl kell hogy nyissák az angol nép szemét. Asquith miniszterelnök az alsóházban kijelentette, hogy fenntartja az 1914-ben Dublinban tett kijelentését, hogy t. i. Anglia csak a kis népek jogaiért harcol. Ez azonban ellentétben áll azzal, amit Evans a Manchester Guardianban Angliának Olaszországgal kötött titkos szerződéséről közölt és amelyre nézve Snowden a múlt héten hiába követelt nyilatkozatot a kormánytól. Ez a szerződés Olaszországnak nagy osztrák és magyar területeket ígért a háboruban való részvétele jutalmául, amely területeket csaknem kizárólag szlávok lakják. Ez — mondja helyesen Evans — a legélesebb ellentétben áll a miniszterelnök nyilatkozataival, aki Anglia

névében kijelentette, hogy a kis nemzetek jogáért és függetlenségéért harcol.

A *Labour Leader* ezután arra figyelmeztet egy másik leleplezésre, melyet Dillon közölt a „Contemporary Review”-ben. Dillon kijelenti, hogy a gallipoli hadjárat Anglia és Franciaország ama megegyezése folytán indult meg, hogy Oroszországot Konstaninápoly birtokához juttassa. Bulgária és Románia tudták ezt és e szerint igazodtak. A lap kérdezi: „Ez az igaz ügy, amelyért harcolunk?”

A lap közli Byle beszédét, melyet az angol sajtónak tilos volt közölni. Byle többek között ezeket mondta: „Most már tudjuk, hogy a hatalmak egyensúlyának politikája miatt mentünk bele a háborúba és hogy a Belgiumba való betörésnek ehhez semmi köze sem volt. Nem akartam nyilvánosan valótlant mondani, de eljön a nap, amikor meg szabad mondanom a teljes valóságot.”

Az orosz háború Höfer jelentése

Budapest, március 12. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az orosz hadszínterről:

Nincs különösebb esemény.

HÖFER altábornagy.

a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, március 12. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a keleti hadszínterről:

Semmi lényegesebb esemény.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

Mauler altengernagyot kivégezték?

Róma, március 12. A Stefani-ügynökség jelenti Kiewből: A Mauler altengernagy ügyében hozott halálos ítélet megváltoztatására a pápa is közbenjár s ennek köszönhető, hogy megkegyelmezett neki a cár. Mégis azt hiszik, hogy Maulert az oroszok kivégezték, még mielőtt a pápa intervenciója megtörtént. A kivégzést az oroszok eltitkolták.

Chwostow helyettes miniszterelnök

Kipenhága, március 12. Pétervárról jelentik: Chwostow belügyminiszter a cár Stürmer miniszterelnök helyettesévé nevezte ki. Ha a miniszterelnök megbetegszik, vagy távol van, Chwostow fogja helyettesíteni.

A kadettek támadása a kormány ellen

Szófia, március 12. (Magyar Távirati Iroda.) A дума tegnapi ülésén Miljukow, a kadetpárt vezére hevesen támadta a kormányt. Kijelentette, hogy a kormány lejárt a magát és hogy Oroszország újabb veszélyek előtt áll. — Gondoskodni kell — ugymond — a veszedelem elhárításáról, hogy Oroszországot kiszabadítsák mostani válságos helyzetéből.

A kadettek németellenes proklamációja

Stockholm, március 12. Egy pétervári távirat szerint a kadetpárt kifejezetten németellenes proklamációt tett közzé. A kadettek kife-

jelentik, hogy semmi esetre sem engedhetik át a győzelmet a németeknek, mert ez egész Európát a militarizmus járma alá hajtaná. Belgium és Szerbia ugyan a jelen pillanatban meg vannak foszva politikai létüktől és Lengyelország és Litvánia alá vannak vetve a német hatalomnak, a szabadulás napja azonban közel van. Minden orosz felszólítanak, hogy szilárdan higgyjen az orosz győzelemben.

Az orosz-japán viszony

Bukarest, március 12. Az *Epoca* közli Sighetoku japán hírlapírónak Oroszország és Japán című cikkét, amely főleglenti, hogy Japánban nagy jelentőséget tulajdonítanak a román eseményeknek, mert Románia szomszédja Oroszországnak. Miután kimutatja, hogy az orosz-japán viszony jelenleg rendkívül szívelyes, fölveti a kérdést, vajjon a háború után is sokáig ilyen marad-e s azt mondja, hogy ha Oroszország tovább folytatná expanziós törekvéseit a szélső keleten, az esetben a viszony vesztene szívelyességéből. Japán érdekel és nyugalma azt követelik, hogy Oroszország Európában maradjon, a keleten pedig állapodjék meg Mongoliában, az orosz-japán titkos egyezményben megállapított vonalon. Ez esetben egy orosz-japán szövetség is lehetséges volna.

Az olasz háború

Budapest, március 12. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az olasz hadszínterről:

Tegnap délelőtt az ellenséges tüzéség élénk tüzelést kezdett a görzi hídfő állásai, Görz déli része és a Doberdo-fensík ellen. A tüzelés az éjen át is tartott.

A karinthiai arcvonalon is fokozott tevékenységet fejtett ki az olasz tüzéség, különösen a Paularotól délkeletre levő Lanzenboden ellen. Gyalogsági harcokra sehol sem került a sor.

HÖFER altábornagy,

a vezérkar főnökének helyettese.

Salandra és Sonnino párisi útja

Róma, március 12. (Magyar Távirati Iroda.) Salandra miniszterelnök és Sonnino külügyminiszter legközelebb Párisba utaznak, hogy viszonzják Briand francia miniszterelnök olaszországi látogatását.

Az olasz kormányválság

Lugano, március 12. (Magyar Távirati Iroda.) Rómából jelentik: Salandra miniszterelnöknek Turati szociálista-vezér beszédére a kamarában adott válasza, amelyben kosarat adott az intervencionistáknak, nagy izgalmat okozott. Az intervencionista sajtó a nép haragjával fenyegeti meg Salandrárt, ha nem enged a háborus párt követeléseinek.

Lugano, március 12. Mint a *Stampa* közli, az intervencionistákon kívül a szociálisták és Giolitti hívei is gyűlést tartottak a képviselőházban, hogy a kormánnyal szemben való magatartásukról határozzanak. Az összes árnyalatokból való intervencionisták közös bizottságot neveztek ki és a minisztérium sorsa attól függ, hogy a kormány milyen választ fog adni az intervencionisták követeléseire, mert az egyesült intervencionisták magatartása — nem

Halmágyi Sámuel

női divatházát
Piac-utca 44. szám alá
dr. Ujfalussy-házba helyezte át.

tekintve, hogy a kamarában kisebbségben vannak — döntő lehet a minisztérium létére. A minisztérium sorsa formálisan a jövő héten a kormány gazdasági politikája fölötti szavazás alkalmával, tényleg azonban már most, a csoportok határozatai során dől el.

A balkáni harctér Höfer jelentése

Budapest, március 12. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése a délkeleti hadszíntérről:

Nincs különösebb esemény.

HÖFER altábornagy,

a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, március 12. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a Balkán-hadszíntérről:

Semmi lényegesebb esemény.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

Ferdinánd király Szófiában

Szófia, március 12. Ferdinánd király tegnap éjjel különvonaton Szófiába érkezett. A király ma délelőtt Radoslavow miniszterelnököt és Dobrovics királyi kabinetirodai főnököt fogadta és meghallgatta jelentéseiket. A király egészségi állapota semmi kívánni valót nem hagy fenn.

A Gergely-naptár Bulgáriában

Szófia, március 12. Ma terjesztették a szobranje elé a Gergely-naptár behozataláról szóló törvényjavaslatot. Az ünnepnapok dolgában támadt naptári nehézségeket az exarchátussal egyetértőleg megszüntették. A törvényjavaslat elfogadása biztosítva van.

A szófiái kémkedési pör

Szófia, március 12. A Silianow, Sacharow, Prutkin, Zelnogorow, Spitzarewsky és Zwetkow ellen kémkedés miatt indított nagyszabású pörnek március hó 15-ikén, szerdán kezdődő tárgyalása iránt óriási érdeklődés mutatkozik. Az államügyésznek a szófiái hadbírság előtt levő vádirata valamennyiüket Oroszország javára folytatott kémkedéssel vádolja és Spitzarewsky ellen életfogytig tartó fogságot, a többi vádlott ellen pedig halálbüntetést javasol.

A vádirat szerint a szófiái orosz követség tengerészeti attaséja 1915. elején Zelnogorow segítségével katonai információ-irodát létesített Szófiában, a Fekete-tengeri bolgár és török partok és a Bosporus kikémlésére. A főbizonyítékok egyike egy június 7-ikén kelt levél, melyet a cenzura elfogott s amelyben Silianow és Sacharow Várnában közléseket tett a várnai erőd ütegeinek állásáról.

A szerb trónörökös Párisban

Róma, március 12. (Magyar Távirati Iroda.) Sándor szerb trónörökös Pasics miniszterelnökkel holnap ide érkezik. Innen Párisba utaznak.

A központi hatalmak terményvásárlásai Romániában

Bukarest, március 12. Tegnap délelőtt állapították meg a központi hatalmak által újabban megvásárolt százezer vagon román termény fizetési feltételeit. Megegyezés történt, amely szerint egy száz márkás száztizenhét, száz márkás aranyat százhuszonhárom és fél leiben számítanak. A vételár egy harmada aranyban fizetendő. Az egész vételár mintegy háromszázhatvan millió lei.

A törökök harcai Az angolok veresége Mezopotamiában és Aden vidékén

Konstantinápoly, március 12. (Magyar Távirati Iroda.) A főhadiszállás jelenti március 12-ikéről:

Irak-front: A Felahie-szakaszon megvert ellenségnek 5000 főnyi vesztesége volt.

Yemen-front: 6000 gyalogos és 600 lovas 12 ágyúval előnyomulva megszállotta az Allíob helységet környező magaslatokat. Csapataink az ellenséget három órás harcban visszavonulásra kényszerítették. Az angoloknak El-Mejhalenél megkísérelt ellentámadását visszautasítottuk és az ellenséget Sejk Ozmani megerősített városba kergettük. — El-Mejhali helységet erődítéseivel együtt elpusztítottuk. A harcteret sok ellenséges holttest borítja. El-Saillenél ellenséges lovasságot szétugrasztottunk.

Százezer koronás alapítvány a debreceni tudományegyetem javára

A Népszerű Főiskolai Tanfolyam második ciklusának megnyitása

A debreceni tudományegyetem Népszerű Főiskolai Tanfolyama ma kezdte meg második előadás-sorozatát. — Az első két előadás meghallgatására nagyszámu, előkelő közönség jelent meg a megyeháza dísztermében. A második ciklus megnyitásának rendkívül érdekes eseménye volt a nagy figyelmet keltő előadások mellett Bernolák Nándor dr. egyetemi rektor magas szárnyalása megnyitó beszéde, amelyben a nyilvánosság tudomására hozta, hogy Szabó István debreceni adópénztáros mintegy 100,000 korona értékű kegyeletes alapítványt tett a tudományegyetem javára. — A közönség nagy elismeréssel fogadta a debreceni társadalom tudománymegbecsülésének ezt a megkapó, nagyszerű bizonyágát, amely kiemelkedő eseménye marad városunk kultúrtörténetének.

(Bernolák rektor megnyitója)

Bernolák Nándor dr. egyetemi rektor a megnyitó beszédében bevezetésében ismertette a Népszerű Főiskolai Tanfolyam második ciklusának programját, majd így folytatta beszédét:

— Debrecen város közönsége az egyetem és a tudományos munkálkodás iránt oly érdeklődést és rokonszenvet mutat, hogy súlyos mulasztásnak tartottuk volna, ha erre a rokonszenvre előadásainknak egy megfelelő sorozatával nem feleltünk volna. A sok jel közül, amelyekkel az egyetem iránti rokonszenvét bizonyítja, különösebben jól esik fölemlítenem azt a kegyeletes alapítványt, amelyet a város egyik egyszerű polgári családja egyetemünk javára még a múlt év őszén tett, de amelynek nyilvánosságra hozatalához a hozzájárulást csak hónapokon át tartó sürgetés után sikerült megnyernem. Ennek az alapítványnak története a következő:

Szabó Ákos, a református kollégium egyik legrokonszenvesebb hallgatója, éppen amikor néhány év előtt az egyetemre sietett, egy bal eset áldozatául esett. Egy fivére maradt, aki a háború kitörésekor hadbavonult mint főhadnagy és a hazáért hősi halált halt. A derék apa, Szabó István városi adópénztárnok és fenkölt gondolkozású neje, kereszeghi Rab Aranka keserű fájdalomukat nem hiábavaló panaszszal kívánták enyhíteni, hanem azzal a nagyszerű elhatározással, hogy vagyonuknak egy jelentékeny részét, amely megközelíti a 100,000 koronát, egyetemünknek engedték át

olyan alapítvány céljára, amelyből részben a debreceni egyetem joghallgatói nyerjenek külföldi utazási ösztönöket, részben pedig a 3-ik honvédegyalozozred tisztjei kapjanak támogatást tanulmányaik folytatásához. Annyira áthatja tehát polgári társadalmunkat a tevékeny hazaszeretet és a tudomány megbecsülésének szent érzése, hogy amikor gyermekét a hazának kell áldoznia, legalább mások gyermekeinek tudományos előhaladását kívánja a haza érdekében erejétől telhetőleg előmozdítani. A közönség tudomány iránti érdeklődésének és egyetemünk iránti rokonszenvének számos más jelét is fölhozhatnám. Ezek mind reményt nyújtanak nekünk arra, hogy egyetemünk és a város közönsége a tudomány népszerűsítésének terén egymással szívesen találkozik. Ebben a meggyőződésben nyitom meg Népszerű Főiskolai Tanfolyamunk második ciklusát.

(Zoványi Jenő előadása)

A mély hatást keltő megnyitó beszéd után Zoványi Jenő egyetemi tanár tartotta meg előadását „A reformáció Debrecenben és a Tiszán túl” címen. A reformáció történetének ismertetése után rámutatott a hitújításnak a Tiszán túl való térhódítására, ismertette Szylveszter János, Ozorai Imre, Gál-szécsi István, Thuri Lukács, Dévai Biró Mátyás reformátorok működését s a debreceni reformáció mozzanatait.

A közönség élénk érdeklődéssel kísérte az érdekes tudományos előadást és lelkesen tapsolt Zoványi Jenőnek.

(Kiss Géza előadása)

Ezután Kiss Géza dr. egyetemi tanár tartotta meg előadását „A jogrendszer életképe” címen. — Magyarzatát adta annak, hogy miért idegenkedik a nem jogász közönség a joggal és annak alkalmazóival szemben. Ennek két oka van: a jogszolgáltatás önkényessége, amikor a jogszolgáltatás nem a jogegyenlőség elve alapján áll és a törvények tulságos szigorúsága. Aztán fejtegette a jogalkalmazás hibáit. Ezek közül kiemelte a hátrányait a törvény betűihez való rideg ragaszkodásnak, amely mellett előáll az, hogy vannak, akik olyan bűncelekményeket követnek el, amelyek szó szerint nem lehet kiolvasni a törvényből, mégis érezzük, hogy azt meg kell büntetni. Sok hadseregszállító bizonyára ennek köszönheti, hogy szabadon jár-kel. Végül arra a következtetésre jutott, hogy nem lehet ragaszkodni a jogszabályok betűszerinti alkalmazásához, nemcsak a törvény betűjét, hanem a szellemét is szem előtt kell tartani. Ennek az ideális jogszolgáltatás idejének a kiűsöbözött állunk most és elkövetkezésével a nép bizalmatlansága is el fog tűnni. Mindenkinnek óhajtania kell, hogy ez az ideális jogrend mielőbb bekövetkezzék.

A közönség mindvégig nagy figyelemmel hallgatta az előadást és hosszú, lelkes tapsal honorálta az előadót.

HIREK

***

Magyar Gyula kisbögös

*

Kisbögös, — és nem gordonkás, nem csel-lős. Mint ahogy a brácsás mindig brácsás marad, és a pikulás pikulás lesz, míg magyar cigány fogja a magyar zenét, pardon: muzsikát a füllünkbe, a lelkünkbe belevarázsolni.

Kisbögös volt Gyula, még pedig a javából. Imrének és Kálmánnak unokaöccse. Méltó hozzájuk. A fülei és a kezei ugy össze voltak stimolva, hogy a keze mindig azt játszotta, amit a füle kívánt, és a fülei nagyon kritikus fülek voltak, mert ha a bandában egy falcsot meghallott, valósággal fizikai fájdalom látszott az arcán.

Ha az öreg Imre (bocsánat, hogy öregnek írom, de hiszen a fia is emberszámba megy

már) brillirozni akart Gyulával, el-eljászottat veie egy-egy szót. Mi meg hallgatva gyönyörködtünk azokban a kedves sügő-búgó hangokban, amelyeket rossz kisbögőjéből kicsalt. Különösen a régi magyar nótákat játszott szepen. Káka tövén...

Ha ilyenkor meg-megdicsértük, vagy meg-lapsoltuk érte, mindig a kisbögőjét dicsérte, pedig hej, de rossz kis, szerszám volt. Az ő kezében lett az jóvá.

Nem is szeretett ő másról beszélni, csak a muzsikáról. Még ha néha háborus dolgokról beszélgettünk is, ő mindig visszatért a muzsikára. Meg aztán, hej, a méltóságos urnak van ám jó kisbögője, ugy szól, mint egy harang, — meg aztán a Sz. urnak, annak kettő is van.

Szelid, jó fia volt. Pár évvel ezelőtt megtámadta testét a betegség. El-el járt a bandával Siófokra. Onnan mindig frissebben jött haza, mint mikor elment. De azért látszott rajta, hogy bizony nincs jobban.

Most aztán elment. Nem fogjuk többé halani gyönyörű szótait és nem fogjuk látni kedves, szerény arcát.

Isten veled Magyarai Gyula kisbögős.

Df.

— **Debreceni tisztek kitüntetése.** A király Fülöp Károly, a 3. népfölkelő gyalogezrednél beosztott szolgálaton kívüli viszonybeli főhadnagynak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismeréséül a hadidiszitményes 3. osztályu katonai érdemkeresztet adományozta, továbbá megparancsolta, hogy Kis Kálmán, a 27. Szántó Károly a 300. honvédgyalogezrednél beosztott 3. honvédgyalogezredbeli hadnagynak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismeréséül a legfelső dicséret elismerés tudtul adassék.

— **Nagy lavina-szerencsétlenség Olaszországban.** Rómából táviratozzák: Felső-Agor-dinóban a hólavina eltemette a villamosművet. Több mint harminc ember meghalt.

— **A bíróság köréből.** Az igazságügyminiszter Ujfalussy József kir. törvényszéki bírót a debreceni törvényszék területére vizsgálóbíróul kirendelte.

— **Anglia is gondolkodik már a kukorica-kenyérrel.** Ennek a hírek azt a címet is lehetne adni: akasztják már a hóhért is. Anglia akart a nagy kiéhezetté lenni s most azt jelentik Amsterdamból, hogy a német buvárhajók munkája következtében Anglia kiéhezettése fokozatosan halad a cél felé. A buza kvarterje most már 50 márkával drágább, mint Németországban. Az angol kikötői és egyéb raktárakban fölhalmozott készlet rohamosan apad, mert a pótlásul szánt amerikai küldemények a buvárhajók fokozódó támadása folytán egyre nagyobb veszteséggel jutnak el rendeltetésükig. Tavaly februárban 4,941,790 métermázsra idegen buza- és lisztkészlete volt Angliának, ami az elmúlt héten 2,764,590 métermázsra apadt. A hiány és az e miatt érzett aggodalom egyre növekszik és az angol kormány most tűnődik arról, hogy milyen lisztpótló anyagot lehetne a német buvárhajók munkájának fokozódása esetén alkalmazásba venni. Szóba került már a többi között a kukoricaliszt keverésének kötelezővé tétele is.

— **A tüdőbeteg gondozó-intézet februári működése.** A debreceni Kerületi munkásbiztosító pénztár és Debrecen város által fenntartott s az állam által segélyezett tüdőbeteg gondozó-intézetben februárban jelentkezett és gyógykezelés alá vétetett 10 férfi, 9 nő és 3 gyermek, összesen 22 újabb beteg. Ezek közül megállapított a tüdőbetegség 18 egyénél, akik mindannyian zárt tuberkulózisban szenvednek. A február havi összes rendelések száma 298 volt. A szegénysorsu betegek részére az intézet február hónapban teljesen díjtalanul 870 liter tejet osztott ki.

— **Pénzügyi kinevezés.** A pénzügyminiszter Mikó Lajos pénzügyi irodatisztet a debreceni m. kir. pénzügyigazgatóságnál a X. fizetési osztályban való meghagyása mellett, pénzügyi irodavezetővé kinevezte.

— **Öngyilkos mérnök.** Ma délelőtt 9 órakor telefonon hívták a rendőrséget a Baross-utca 12. számú házba, ahol Varga Dezső 28 éves debreceni gépészmérnök gyógyíthatatlan tüdőbetegsége miatt revolverből szívenlőtte magát. K. Szalay Béla dr. hatósági orvos és Kovács János detektiv jelent meg az öngyilkosság színhelyén s jegyzőkönyvet vettek föl az esetről. A szülők elmondták, hogy Varga Dezső három hét óta ágyban fekvő súlyos beteg volt s a gyógykezelő orvos véleménye szerint már meg voltak számolva élete napjai. — A rendőrség, miután megállapítást nyert, hogy öngyilkosságról van szó, a lakásban hagyta a halottat, melynek eltemetéséről a szülők gondoskodnak.

— **Földrengés Fiume vidékén.** Zágrábból táviratozzák, hogy a Senj és Fiume közötti partvidéken erős földrengés volt. A földlökések középpontja Senj város környéke volt. Senjben több ház fala megrepedt. A földrengést több faluban érezték.

— **Salvator sör** módjára kitűnő tápsör a „Hősök söre“, ajánlható betegeknek, lábadozóknak, idegesség ellen, vérszegényeknek. E kitűnő gyógysör rövid ideig lesz kapható palackonként minden jobb csemege és fűszerkereskedőnél, poharankint a „Gambirinus“ vendéglőben éjjel, nappal csapolva. Már kapható Balassa Károly főtéri csemege üzletében, Kontsek Géza fűszerkereskedésében, Csanak József főtéri kereskedésében, Deutsch Albert és Fia Hatvan-és Piac-u. sarkán.

— **Therese Raquin.** Az Urániában kerül ma és holnap bemutatásra a Zola Emil regénye után készült megkapó szépségű irodalmi film: Therese Raquin. Nehéz megmondani, mi ennek a filmnek legnagyobb szépsége. Az, amit Zola regényének izgalmasan érdekes meseszövege, a nagy író különös világlátása, pokoli szenvedélyű emberalakjai kölcsönöznek a filmdrámának, vagy a színészek ragyogó játéka, mellyel tökéletesen éreztetik a regény hangulatát. S különösen Maria Carminyuít e drámában csodásat.

Támogassuk a Hadsegélyző Hivatalt.

SZÍNHÁZ

Műsor:

HÉTFŐ: *Elnémult harangok*, színijáték.

KEDD: *Karikagyűrű*, operett.

SZERDA: *Prológ. A vörös ördögök*, énekes játék.

CSÜTÖRTÖK: *Trilby*, színmű.

Jórávaló

munkásembert állandó alkalmazásra, belső munkára, jó fizetés mellett keresünk azonnali belépésre. **Hoffmann és Kronovitz** könyvnyomda, Piac-utca 49.

Somossy László cég

HASZDÚVÁRMESETE SZÁLLÍTÓJA

kirakatalban látható a

Tavaszi Costümhelme

és ruha-selyem

u j d o n s á g a i.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49., a főpostával szemben.

Apró hirdetések

Tollat veszek

magas árban. Ajánlom kihasználni most az alkalmat, kívánatra házhoz is elmegyek. Feldmann, Szepességi-u. 11.

Eladó kedvező fizetési feltételek mellett a Halasi-telep: Márton Kálmán-utca 62. sz. alatt lévő két szobás kis ház. Ertekezhetni a Debreceni Gazdák Bankjában, Kossuth-utca 17.

Czinos, ügyes varróleányok felvételnek Halmágyinál.

Cipők amerikai egész sevró varrott 20 koronájával. Iskolai és gyermekcipők legolcsóbban beszerezhetők Nagy cipőáruház Hatvan-u. 8.

Szakmányos szőlőmunkások azonnali alkalmaztatásra felvételnek. Jelentkezhetnek Debreceni Gazdák Bankban, Kossuth-utca 17.

Aranyat-ékszert, brillánst, záloglegyet vesz, meghívásra házhoz is elmegy Steiner Mihály, Csokonai-u. 32.

Pénzkölcsön

értékpapírokra, sorsjegyekre, hadi kölcsön kötvényekre.

Hadi kölcsön
100 koronánként 80—
Bazilika sorsjegy 15—
Magyar vöröskereszt sorsjegy 15—
Osztrák " " 25—
Glasz " " 10—
Jószív " " 10—
Erzsébet " " 6—
Pesti Haza! " 70—
Koverlidi jótéltető " 120—

Ha az értékpapír másutt van letétben, kiváltjuk és arra a fenti kölcsönt adjuk. **Külföldi pénzeket, arany érmeket a legmagasabb napi áron beváltunk.** Debreceni Pénzváltóbank és Zálogkölcsön Részv.-Társaság SIMONFFY-UTCA 13. **Telefon 298.**

Életnagyságu mellképét

készítünk bármily kis fénykép után a megszólalásig hű művészi kivitelben harchban elcselt, fogságba került, megsebesült hősről, továbbá polgári egyénekről fekete kivitelben 10 koronáért, színesben 12 koronáért. Előleg 3 korona, a többi utánvét. Színes képeknél az arc, szem, hajzat és ruházat színe okvetlenül megadandó. Az arckép ajánlott levélben, az előleg postautalványon erre a címre küldendő: **Debreceni Független Ujság kiadóhivatala, Debrecen, Piac-utca 49.**

Legszebb

háborús ujdonság!

Épen most jelent meg

Uray Sándor debreceni ref. lelkész, kiváló népies író műve:

ÖRÖKZÖLD KOSZORÚ HŐSEINK SIRHALMÁRA.

Vigasztaló könyvecske a világháború gyászviselői használatára.

A mű benső értékéről, gazdagságáról bizonyosságot tesz annak egész terjedelme.

Aki ezt a könyvecskét elolvassa, könnyei felszáradnak, lelke megnyugszik; a gyász télenyisége helyett az Istenben bizó munka mezejére visszatér s áldást mond még arra is, aki kezébe juttatta az „Örökzöld koszorút!“

Hisszük, hogy ez a mű hatalmas eszköze lesz magyar népünk talpraállításának s a fájó mult helyett egy szebb jövő megteremtésének.

A 160 oldalra terjedő 12 $\frac{1}{2}$ —8 $\frac{1}{2}$ cm. nagyságu, zsebbe tehető, gyönyörű emlékkönyv ára díszes fekete kemény vászonkötésben, dombornyomással és aranyozott címfelírral darabonként 1 korona.

Megrendelhető a kiadóknál:

HOFFMANN ÉS KRONOVITZ

könyvkiadóhivatala

Debrecen, Piac-utca 49.